

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY
V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ
40 (1997-1998)

ISSN 1211-7250
ISBN 80-86023-18-4

001 3811

BRNO 1999

PD 4423

S 9990385

395

250, ✓

PŘEHLED VÝZKUMŮ 40 (1997-1998)

Vydává: Archeologický ústav AV ČR Brno
Královopolská 147, 612 00 Brno
E-mail: ps@isibrno.cz

Odpovědný redaktor: PhDr. Jaroslav Tejral, DrSc

Redakce a příprava pro tisk: Mgr. Balázs Komoróczy, Ing. Petr Škrdla,
Richard Zatloukal

Na titulním listě: Mikulčice - sídliště na "Klášteřisku"

Tisk: BEKROS

Náklad: 350 ks

Publikace neprošla redakční ani jazykovou úpravou

© 1999 by the Authors

All rights reserved

AÚ AV ČR Brno, Královopolská 147, 612 00

Literatura:

Oliva, M. 1989: Paleolit, in: Belcredi, L. a kol., Archeologické lokality a nálezy okresu Brno-venkov, Brno, 8-32.

Přichystal, A. 1994: Zdroje kamenných surovin, in: Svoboda, J. a kol., Paleolit Moravy a Slezska, Brno, 42-50.

Summary:

Several Upper Paleolithic artifacts were found within the Velatice Hills.

VELKÉ PAVLOVICE (okr. Břeclav)

Cihelna. Mladý paleolit. Ojedinelé nálezy. Zjišťovací výzkum.

Objekt cihelny ve Velkých Pavlovicích a jejího širšího okolí (starší nálezy viz PV 1985, obr. 1:17-18) byl v průběhu těžby průběžně sledován panem O. Jeřábkem, který v levé (jižní) části cihelny nejprve získal ojedinelé artefakty a nálezy fauny bez bližšího stratigrafického zařazení:

1. Ústěp z nazelenalého radiolaritu (obr. 2).
2. Větší úlomek slinovce.
3. Fragment mamutiho klu (obr. 3, *Mammuthus primigenius*). Je patrné poškození přibližně ve tvaru obdélníku o rozměrech 7 x 10 cm. Tato plocha je po stranách ohraničena menšími svahy, na distální straně větším příkrým svahem. Plocha poškození je rozbrázděna valy a na distální straně klu (u svahu) jsou zřetelné stopy po tupých úderech. Při okraji předmětu je patrna série krátkých rýh, evidentně vytvořených řezným nástrojem. Předpokládáme použití klu jako nástroje (vyhlazování kůže?).
4. Další fragment mamutiho klu, beze stop lidské činnosti.
5. Pravý horní třenový zub (P3) nosorožce (*Coelodonta antiquitatis*). Rozměry: délka 44,5 mm, šířka 53,8 mm.

Teprve v roce 1988 se ukázalo, že souvrstvím poslední würmské spraše probíhá souvislý horizont s nálezy uhlíků a fauny, k němuž bude zřejmě možné vztáhnout i část nestratifikovaných předmětů z tohoto prostoru. Proto Archeologický ústav ČSAV provedl 10.-12.7. 1988 začištění profilu a zjišťovací výzkum v levé stěně cihelny.

V profilu (obr.1) byl patrný nejprve průběh mělké deprese zahloubené do spraše a vyplněné holocenními půdními sedimenty. V těsném podloží deprese přešla nejprve mírně tmavší, žlutohnědý sprašový horizont, dále v podloží probíhal šedohnědý horizont s uhlíky, malakofaunou a kostmi koně. Podstatě hlouběji leží šikmo po svahu ukloněný, složitý sled půdních horizontů, který uvádějí Břízová, Havlíček a Kovanda (1997, obr. 1).

Malakofauna z horizontu koňských kostí obsahuje tyto druhy: *Succinea oblonga* Drap., *S. oblonga elongata* Sndb., *Pupilla muscorum* (L.), *Columella columella* (Mart.), *Trichia hispida* (L.) a *T. plebeia x sericea* (Břízová a kol. 1997).

Kosterní pozůstatky koně: Pravá holenní kost (tibia) koně (*Equus cf. caballus*), jehož proximální část je odlomena. Jde o část většího, zatím blíže neurčeného souboru dlouhých kostí koně, který byl v době výzkumu předán k určení tehdejšímu Ústřednímu ústavu geologickému. Soubor uzavírají ohořelé neidentifikovatelné zbytky žeber (kůň?).

Úlomek kosti koně z nálezového horizontu byl datován v laboratoři v Groningen s výsledkem, který v geografickém a chronologickém kontextu naleziště odpovídá epigravettieniu:

GrN-16139: 14 460 ± 230 B.P.

V současné době (1999) je levá část cihelny zavážena, avšak v horních etážích čelní části se nyní zřetelně rýsuje sled tří šikmo ukloněných černozemních horizontů, včetně půdního horizontu B na bazi (obr. 3). Při průzkumu byl na povrchu střední etáže nalezen další zlomek patinovaného silicitového artefaktu, bez kontextuálních údajů.

Poloha kosterních pozůstatků koně ve sprašovém souvrství uloženém v prudkém svahu celkově připomíná specializované loviště na lokalitě Stránská skála IV, které je jen zhruba o 3000 let starší. Ohoření patrně na části kostí a výskyt artefaktu z mamutího klu však pro Velké Pavlovice nasvědčuje také sídelnímu, byť krátkodobému využití lokality.

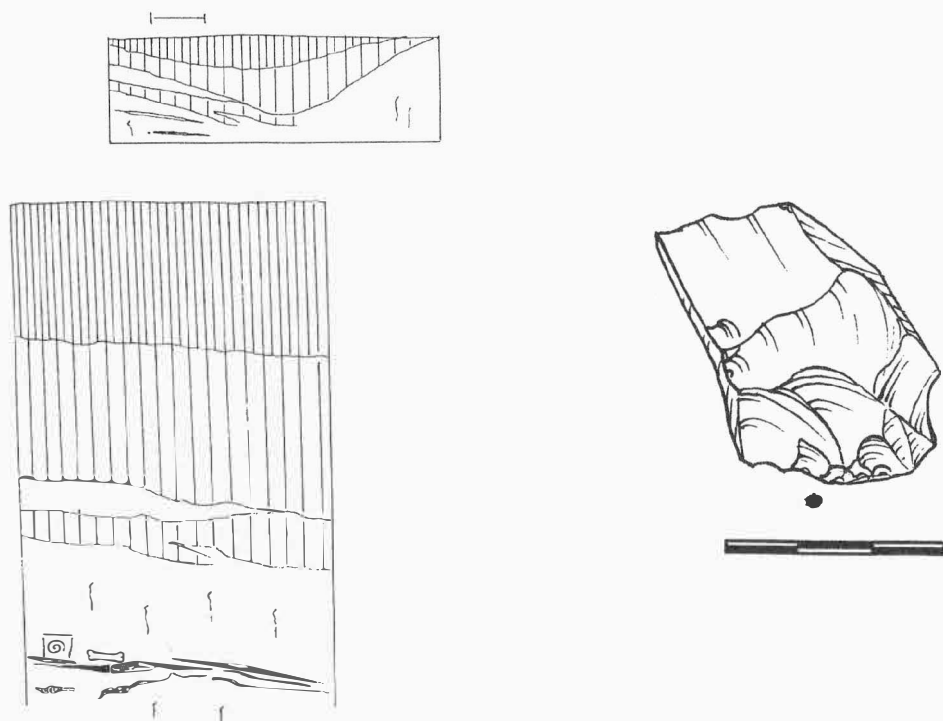
Jiří Svoboda, AÚ AV ČR Brno - Miriam Fišáková, PřF KU Praha

Literatura:

Břízová, E. - Havlíček, P. - Kovanda, J. 1997: Kvartérně geologické a paleontologické výzkumy na jižní Moravě. Zprávy o geologických výzkumech v roce 1996, 14-19.

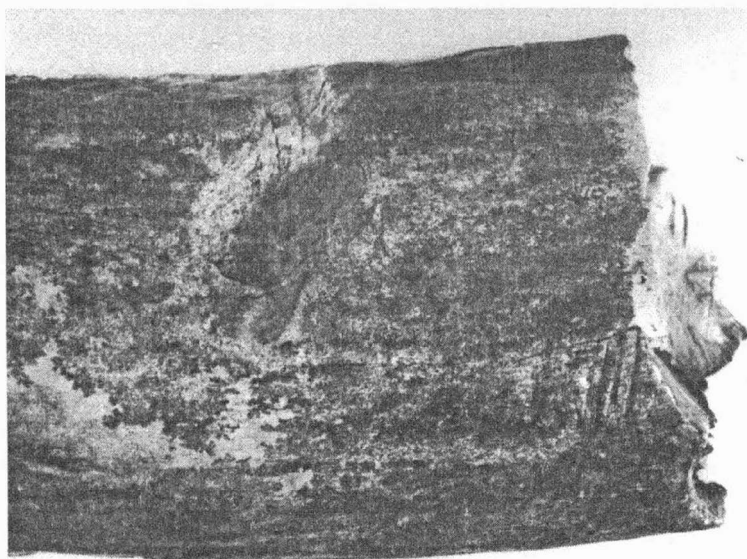
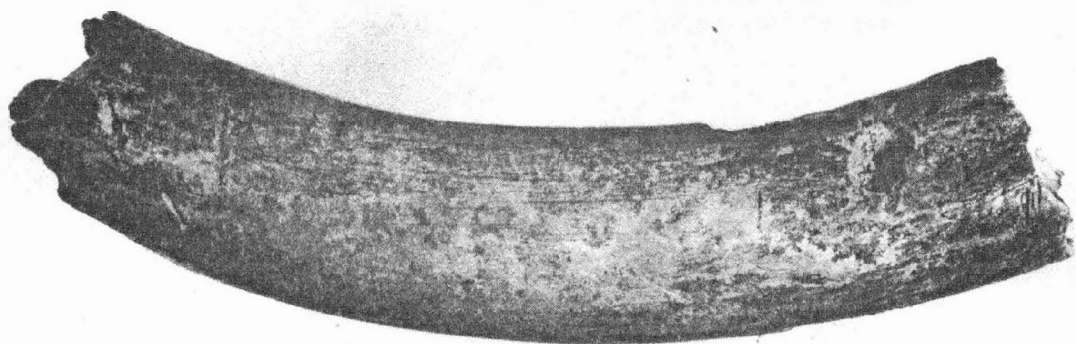
Summary:

Surveys and excavation at this site yielded individual artifacts and a horse-dominated fauna. By its age (14.500 B.P.) and situation, Velké Pavlovice recalls the Epigravettian site of Stránská skála IV.

Obr. 1. Velké Pavlovice - cihelna. Poloha nálezového horizontu ve svrchní části profilu. Celková situace a detail

Obr. 2. Velké Pavlovice - cihelna. Artefakt. Radiolarit

Obr. 3. Velké Pavlovice - cihelna: šikmo ukloněné starší půdní komplexy vpravo od nálezové situace, fragment mamutiho klu (uprostřed) a detail série krátkých rýh (dole)